De nieuwe winnaar van de geboorteloterij

Beschrijving

Warren Buffett muntte de term â??ovarian lotteryâ?• (geboorteloterij) om te beschrijven hoe zijn geboorte als witte man in het twintigste-eeuwse Amerika hem van meet af aan voordelen gaf die cruciaal waren voor zijn succes. Het is een eerlijk inzicht van iemand die zijn eigen fortuin niet volledig toeschrijft aan persoonlijke verdienste, maar erkent dat het geografische, biologische en tijdsgebonden toeval van zijn geboorte minstens zo belangrijk was.

Die erkenning roept een vraag op: als we vandaag, in 2025, opnieuw naar de wereldbevolking kijken, welke groep wint dan de hedendaagse versie van deze loterij? En kunnen we daar nog eerlijk over spreken zonder meteen in een identiteitspolitieke kramp te schieten?

Noordwest-Europa aan kop

Het antwoord is verrassend genuanceerd, en vereist dat we even de obligate schuldgevoelens over privileges opzijzetten om koel naar de feiten te kijken. Waar Buffett profiteerde van het geboren worden in een opkomende Amerikaanse supermacht, zien we nu dat de geopolitieke verschuivingen van de eenentwintigste eeuw nieuwe winnaars creÃ«ren.

De meest voor de hand liggende kandidaat lijkt de groep van kinderen die vandaag geboren worden in welvarende Noordwest-Europese landen, met name in ScandinaviÃ«, Nederland, Duitsland en Zwitserland. Deze regioâ??s combineren economische stabiliteit met sociale zekerheid, uitstekende gezondheidszorg en kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Een kind dat vandaag in Kopenhagen of Amsterdam het levenslicht ziet, erft een samenleving waarin succes weliswaar minder spectaculaire uitschieters kent dan in het hyperkapitalistische Amerika, maar waar het sociale vangnet zo stevig is dat zelfs middelmatigheid comfortabel kan zijn.

Singapore, Zuid-Korea en China als nieuwe machtscentra

Toch is dit verhaal onvolledig zonder de opkomst van een tweede, opvallende groep: welgestelde kinderen geboren in de stedelijke centra van AziÃ«, met name in Singapore, Zuid-Korea, Japan en de meer gegoede wijken van Chinese steden als Shanghai en Shenzhen. Deze groep combineert de economische dynamiek van snelgroeiende markten met toegang tot wereldklasse-onderwijs en technologische innovatie, en heeft daarbij het voordeel dat hun samenlevingen niet verlamd worden door eindeloze debatten over microagressies en representatie.

Een kind uit een welvarende Singaporese familie heeft vandaag meer kansen dan Buffett zich kon voorstellen: toegang tot drie of vier talen, onderwijs in wereldberoemde instituten, een netwerk dat Oost en West verbindt, en een thuisbasis in een samenleving die excellentie beloont zonder zich te verontschuldigen voor succes. De geboorteloterij beloont in 2025 dus niet alleen het geboren worden in het â??juisteâ?? land, maar vooral in culturen die nog durven te geloven in prestatie en vooruitgang.

Hoe privileges veranderd zijn sinds Warren Buffetts tijd

Wat deze nieuwe winnaars onderscheidt van Buffettâ??s generatie is de aard van de privileges zelf. Buffett profiteerde van een combinatie van ras, geslacht en nationaliteit in een tijd waarin die factoren letterlijk deuren openden of sloten. Vandaag zijn de winnaars van de loterij degenen die geboren worden met toegang tot digitale infrastructuur, hoogwaardig onderwijs en sociale netwerken die grenzen overstijgen.

Gender speelt nog altijd een rol, maar de obsessie daarmee in westerse wereld heeft een merkwaardig effect: terwijl we eindeloos praten over gendergelijkheid, bouwen Aziatische landen hun voorsprong uit door simpelweg iedereen maximaal te laten presteren, ongeacht geslacht. Een meisje geboren in Seoul heeft meer kansen dan een jongen geboren in een achtergestelde Amerikaanse gemeenschap, niet omdat Koreanen bezig zijn met diversiteitsquota, maar omdat ze investeren in onderwijs en meritocratie. Dat is een ongemakkelijke waarheid voor wie graag gelooft dat sociale rechtvaardigheid automatisch tot voorspoed leidt.

De verliezers van de geboorteloterij: ongelijkheid blijft groot

De keerzijde van deze observatie blijft natuurlijk even cruciaal. Kinderen geboren in conflictgebieden zoals Sudan, Afghanistan of delen van het Midden-Oosten starten het leven met obstakels die geen enkel persoonlijk talent kan compenseren. Hetzelfde geldt voor kinderen in extreme armoede in Sub-Sahara Afrika of in verarmde plattelandsgebieden van Zuid-AziÃ«.

En zelfs binnen de â??winnendeâ?? landen zien we een groeiende tweedeling waarbij klasse en cultuur belangrijker zijn geworden dan de identiteitsmarkers waar we zo graag over spreken. Het kind

van rijke ouders in Londen of New York erft kansen die een leeftijdsgenoot in een achtergestelde wijk in dezelfde stad nooit zal krijgen, ongeacht huidskleur of genderidentiteit. De loterij is dus niet zozeer bepaald door de biologische kenmerken waar obsessief links zich op fixeert, maar door harde economische en culturele realiteiten.

Meritocratie en excellentie als sleutel tot succes

Buffettâ??s gedachte-experiment over het ontwerpen van een wereld zonder je eigen positie te kennen blijft urgent, maar dan wel met een realistische blik. De hedendaagse winnaars van de geboorteloterij zijn kinderen geboren in stabiele, welvarende samenlevingen met goed onderwijs en economische kansen, waarbij culturele factoren zoals werkethiek en prestatiedrang minstens zo belangrijk zijn als materiÃ«le welvaart.

Dat zijn niet per se de landen die het meest bezig zijn met inclusiviteit en woke-retoriek, maar vaak juist die samenlevingen die ongegeneerd inzetten op excellentie. De echte uitdaging is niet het eindeloos opdelen van mensen in identiteitsgroepen en het toewijzen van schuld of slachtofferschap, maar het creÃ«ren van systemen waarin talent en inzet daadwerkelijk worden beloond. Want uiteindelijk wint niemand de loterij door te klagen over de uitslag.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer

Abonneer op deze nieuwsbrief via www.aureus.eu/nieuwsbrief